

Toetsen op de Meent: hoe en waarom?

Meten is weten! Toetsen zijn een belangrijk instrument om de ontwikkeling van leerlingen te volgen, het onderwijsaanbod daarop af te stemmen en de effecten van onderwijs te meten. We leggen met de toetsgegevens verantwoordelijkheid af, aan ouders en aan de inspectie. Maar welke toetsen zijn er allemaal? En welke verschillende functies hebben deze toetsen? We krijgen veel vragen over de functie en de betekenis van methodetoetsen en Cito-volgttoetsen. We zetten e.e.a. voor u op een rijtje.

Wat meten de LeerlingVolgSysteem(LVS)toetsen van Cito?

Het Cito VolgSysteem bestaat uit verschillende toetsen voor schoolse vaardigheden: begrijpend- en technisch lezen, rekenen-wiskunde, spelling en studievoordigheden. Deze toetsen geven een indicatie van de vaardigheidsontwikkeling van leerlingen en daarmee ook een beeld van het toekomstig schoolsucces van de leerlingen.

De LVS-toetsen zijn beschikbaar voor groep 1 t/m groep 8 en worden meestal 2x per jaar afgenomen: de M-toets in januari en de E-toets in juni. Voor de planning van die toetsen verwijzen wij u naar de toetskalender van onze school.

Doordat de toetsen zijn genormeerd kunnen wij het niveau van een individuele leerling, en van de groep, vergelijken met het gemiddelde niveau van de normgroep. Daarnaast zijn de toetsen van één leergebied aan elkaar gekoppeld waardoor de prestaties van een leerling, groep of school over langere tijd gevolgd kunnen worden. De LVS-toetsen zijn in eerste instantie bedoeld als signaleringsinstrument: welke leergebieden en welke leerlingen vragen om extra aandacht?

Wat meten de methodegebonden toetsen?

Methodegebonden toetsen zijn toetsen die een uitgeverij bij haar methode levert. Deze toetsen controleren na ieder onderdeel (hoofdstuk, blok of thema) in welke mate de leerling de aangeboden kennis en vaardigheden uit de methode beheerst. Methodegebonden toetsen helpen de leerkracht om te bepalen of de leerling op schema ligt en welke extra uitdaging of ondersteuning er nodig is. Methodegebonden toetsen ondersteunen de leerkracht om het onderwijsaanbod te evalueren, en om dit aanbod op maat bij te sturen als dat nodig is. Daarnaast weet de leerling dankzij de toets waarin hij/zij zich kan verbeteren.

Wat is het verschil tussen een LVS-toets en een methodegebonden toets?

Er zijn 3 belangrijke verschillen:

1. De LVS-toetsen meten een vaardigheid als geheel, een methodetoets meet (onderdelen van) vaardigheden die net aan bod zijn geweest. Methodetoetsen zijn veelal beheersingstoetsen. Ze meten in welke mate de stof beheerst wordt.
LVS-toetsen zijn vaardigheidstoetsen. Een LVS-toets bevat opgaven van uiteenlopende moeilijkheidsgraad. Dat zijn opgaven passend bij de groep maar ook opgaven die beduidend moeilijker of makkelijker zijn. Zo komen verschillen tussen leerlingen naar voren.
2. LVS-toetsen zijn landelijk genormeerd, een methodetoets heeft doorgaans geen landelijke vergelijkingsnorm. Bij de methodetoets formuleren de makers zelf richtlijnen. Bij de LVS-toetsen van Cito wordt een landelijke verdeling van de scores vastgesteld.

3. De methodetoets helpt de leerkracht en de leerling om in te schatten welke aangeboden kennis en vaardigheid wel of niet beheerst wordt. De methodetoets toetst alle onderdelen van het onderwijsprogramma en diagnosticeert welke extra ondersteuning of uitdaging wenselijk is.

Wat betekent het als een kind laag scoort op een Cito-toets en hoog op een methodetoets?

Een groot verschil is voor de leerkracht reden om nader onderzoek te verrichten, bijvoorbeeld door naar de antwoorden bij de methodetoets te kijken, of door een gesprek met het kind te voeren. Ook kan de leerkracht kijken naar uitslagen van eerder afgenomen Cito-toetsen, omdat er misschien sprake is van een incident.

Verschillen kunnen ook ontstaan doordat LVS-toetsen opgaven bevatten op een lager en hoger niveau dan het onderwijsaanbod van de laatste periode. Een LVS-toets vraagt dus per definitie meer en andere lesstof dan in de lessen wordt aangeboden door de leerkracht of de methode.

Of andersom?

Sommige leerlingen maken hun methodetoetsen maar matig, maar scoren ineens in de hoogste schaal tijdens de Cito-toetsen. Dat kan het gevolg zijn van een slechte werkhouding: je kind heeft niet zo'n zin om zich erg in te spannen of interesseert zich maar matig voor het schoolvak en doet op gewone toetsen niet bijzonder zijn best. Maar een Cito-toets is anders, belangrijker en interessanter. Daar gaat hij/zij wel even voor zitten. Het kan ook zijn dat een leerling onderpresteert: de normale lesstof is te gemakkelijk en biedt geen uitdaging maar bij de moeilijkere vragen in de Cito-toets leeft hij/zij op.

Kun je kinderen gericht voorbereiden op Cito-toetsen?

Nee, dit is niet nodig! Wanneer je als school de methode volgt is dit in veel gevallen voldoende voorbereiding op de toets. De voorbeeldopgaven in de toets bereiden de leerlingen voldoende voor op de toets. Als een leerkracht vermoedt dat de vraagvorm te onbekend is voor een leerling, kan hij/zij hier vooraf aandacht aan besteden.

U als ouder kunt uw kind wel op het hart drukken de toets met rust en serieus aan te pakken en geconcentreerd te werken om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Wilt u eens zien welk soort vragen er gesteld worden of samen met uw kind kijken om wat spanning weg te nemen dan kunt u terecht op het internet. Daar zijn door wat Googelen verschillende voorbeelden te vinden.

Kun je kinderen gericht voorbereiden op methodetoetsen?

Ja! De leerstof die getoetst wordt is van tevoren bekend bij de leerlingen. Door extra uitleg te vragen in de les en door veel te oefenen kan een leerling zijn scores verbeteren. Alle lessen bereiden de leerlingen voor op de methodetoets. U als ouder kunt meer informatie krijgen over de inhoud van ons onderwijs door bv onze Yurls-pagina's te bezoeken: <http://bs-demeent.yurls.net>

Hoe krijgt de school een betrouwbaar beeld van de voortgang van een leerling?

De uitslag van één of enkele toetsen zegt weinig en is slechts een momentopname. Maar de uitslagen van verschillende soorten toetsen door het jaar heen geven een goed beeld van het kunnen van een leerling. De combinatie van LVS-toetsen, methodetoetsen en leerkrachtobservaties stelt ons in staat om een betrouwbaar en compleet beeld te krijgen van de vorderingen van de leerling. Methodetoetsen zijn geschikt om vast te stellen of de zojuist aangeboden leerstof voldoende aanbod is geweest. LVS-toetsen helpen om in kaart te brengen of kennis en vaardigheden in de tijd beklijven, of leerlingen al meer beheersen dan is aangeboden in de les en of de leerlingen voldoende groei doormaken.

Zijn er ook passende toetsen voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeftes?

Om een zo betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen laat de leerkracht de toets zoveel mogelijk aansluiten bij de mogelijkheden van de leerling. Heeft de leerling een vertraagde ontwikkeling op een specifiek vakgebied dan kan de leerkracht voor dit vakgebied de toets voor speciale leerlingen afnemen. Heeft de leerling een specifieke onderwijsbehoefte dan kan de leerkracht ook die toets voor speciale leerlingen afnemen. Zo zijn er toetsen voor verschillende doelgroepen en kun je de toets beter laten aansluiten bij het niveau van de leerling. Ook kun je kleine aanpassingen doen in de toets omstandigheden als bv. extra tijd, de toets in delen opsplitsen, de toets vergroot aanbieden, digitaal toetsen of in een kleinere setting toetsen. Deze speciale omstandigheden worden door de leerkracht vooraf besproken met de KO'er en genoteerd in het administratiesysteem.

Hoe lees je nu een score van een Cito-toets?

Je kunt niet zomaar resultaten van verschillende Cito-toetsen met elkaar vergelijken. Om deze toetsen toch te kunnen vergelijken, wordt het aantal goed gemaakte opgaven naar eenzelfde meetschaal vertaald.

ruwe score → vaardigheidsscore → (functionerings)niveau

Het aantal goed gemaakte opgaven wordt de toetsscore of ruwe score genoemd. Deze ruwe score wordt vervolgens omgezet naar een zogenaamde vaardigheidsscore. Met de vaardigheidsscore kunnen de toetsen uit verschillende leerjaren met elkaar worden vergeleken. De leerkracht kan de ontwikkeling van een leerling in een bepaald vakgebied met de vaardigheidsscore volgen. Die ontwikkeling is te zien in een grafiek die 2x per jaar met het rapport meegaat. Dat geeft een overzichtelijk beeld van de voortgang van je kind bij een bepaald vak.

Met de niveaus worden de resultaten (de vaardigheidsscores) van een leerling afgezet tegen de resultaten van andere leerlingen in Nederland die in dezelfde groep zitten. De niveaus worden aangegeven met de Romeinse cijfers I t/m IV.

